

Ситни прилози

НЕКОЛИКО РИЈЕЧИ О ИМЕНУ ВАРОШИ ХЕРЦЕГНОВОГА

• Пок. Томо К. Поповић, домаћи бокељски историчар, у својој књизи: „Херцег Нови — историјске биљешке“, штампаној у Дубровнику г. 1924, на стр. 7, каже слиједеће: „Да се је кашње Нови по херцегу Стјепану прозвао Херцег Нови, то је познато; али када су га тако прозвали и ко, тачно се не зна — барем ја нијесам могао сазнати. Најстарији писмени споменик — за кога ја знам — то је из године 1789 у једној цркви у Кијеву — у Русији — на надгробној плочи царско-рускога потпуковника Марка грофа Стратиновића — Стратимировића — рођена као што на тој плочи пише Венецианској Републики, города Герцог нови.“

Ми, међутим, имамо, сигуран податак, да се је Херцегнови овим својим именом називао и прије г. 1789. То произлази из једног писма, које је владика Стефан Љубибратић писао Пиеру (Петру) Фонтани, драгоману у Херцеговине. Владика Стефан, који је морао да бјежи испред насиља млетачких власти у Београд, како се види из писма, нада се, да ће се вратити у Боку, јер каже „може бити, да ћемо се овога лјета узрети и целовати“. Препоручује Фонтани манастир и сву браћу, а особито неког свог пријатеља Борића и моли га, да му поздрави неког доктора Каштели. Није потреба, каже владика, да му много пише, јер ће он све дознати из писама, које је писао њиховим екселенцијама ђенералима, једноме и другоме, а која ће он као тумач превести на италијански језик. Моли га, да му пише, како се „владају господа“, мислећи ваљда тиме, што мисле о његову повратку у Боку, те „ако би била из Венеције која књига“, да му је пошаље. Потписује се: „Остајем увијек љубими слуга уздани Стефан Љубибратић“. — Писмо је датирано: „у Белиграду, маја на 24, по нашем 1726“.

Адреса гласи: „Много ч(ас)тном и достојном Г(осподи)ну
Г(осподи)ну

Пиеру Фонтани
у поштене ч(а)стне руке
у Херцег Нови“.

Из предње адресе дознајемо, дакле, да се је Херцегнови називао својим данашњим пуним именом још год. 1726, а свакако и још много раније, иако још за сада немамо о томе писмених података.

П. Д. Шеровић.

О РАСПРОСТРАЊЕНОСТИ ЛИЧНОГ ИМЕНА ЊЕГОШ

Ономе, што је до сада познато о личном имену Његош, додаћемо овдје да се у предграђу Херцегновога год. 1740 спомиње неки Његош Зубац, који је био дужан 30 ока кукуруза неком Јовану Шаину из оближњег села Пода. Зупци су поријеклом са Зубаца из Херцеговине, те су се и прозвали, када су пребјегли на млетачко земљиште, по свом старом завичају: Зупци, или Зупчевићи. У једном списку из год. 1701 спомињу се барјактар Митар Зубац и кнез Јокан Зубац међу поглавицама пребјеглих Херцеговаца, који желе да остану на млетачком подручју.

Митар Зубац се населио у селу Крушевицама у одломку Калиможу, гдје и данас живе његови потомци, од којих су се неки преселили у сусједно село Бијелу, те је међу њима било врло угледних људи. У једном акту год. 1749 спомињу се браћа Јово и Петар, синови врло заслужног пок. кнеза (*del quondam conte benemerito*) Митра Зупца.

Уз презиме Зубац потомци кнеза Митра почеше се називати и Зубац-Митровић. Први пут у документима год. 1788 налазимо записана Леса (Александра) Зупца Митровића. Данас се сви Зупци називају само презименом Митровићи. Чији је син био Његош Зубац, није нам познато. Можда је био син Јоканов, који ће бити остао у близини Херцегновога и ту се негдје населио. Тако се г. 1791 спомиње у Херцеговоме неки трговац по имену Саво Зубац.

Ово што изнесосмо о личном имену Његош, које, како видимо, налазимо и у Боки, још је једна важна потврда, да презиме владике Рада и његових предака потиче од личног имена Његош.

П. Д. Шеровић